

Majandus-, finants- ja rahapoliitilise arengu ajakohastatud ülevaade

1 Kokkuvõte

Üleilmsel tasandil püsib taastumistempo kindel, ent tarnepiirangud jätkuvad. Juunikuise ostujuhtide indeksi andmed kajastavad kogu 2021. aasta teise kvartali kohta ajalooliselt parimaid näitajaid. Samal ajal aeglustus kasvutempo juunis mõnevõrra, sest aktiivsus on mitmes peamises majandusruumis mõnevõrra normaliseerunud. Kaubavahetus püsib jõuline, hoolimata tarneraskuste aina suuremast mõjust. Mis puutub üleilmsesse inflatsiooni arengusse, tugevnes hinnasurve veelgi. See on paljuski seotud üleminekuteguritega, näiteks baasiefekt ja pandeemia tõttu tekkinud tarnepiirangud. Edaspidi tekitab pandeemia kulg maailmajanduse taastumisel endiselt ebakindlust ja see võib riigiti kaasa tuua aina ebaühtlasema kasvu.

Euroala majandus taastus teises kvartalis ja on tänu piirangute leevenemisele ka kolmandas kvartalis taas hooga kasvu kursil. Aina rohkem inimesi vaksineerib end ja enamikus euroala riikides on liikumiskiiranguid leevendatud. Töötlev tööstus peaks näitama häid tulemusi, isegi kui tarneraskused pärsivad lähiajal tootmist. Suuremate majandussektorite taasavamine toetab tugevat taastumist teenustesektoris. Samas võib koroonaviiruse (COVID-19) deltatüve levik selle sektori taastumist ka aeglustada, eriti turismi- ja külalismajandusalal.

Kui inimesed hakkavad uuesti poodides ja restoranides käima ning reisima, siis tarbijate kulutused kasvavad. Paremad tööväljavaated, suurenev kindlustunne ja jätkuv valitsuse tugi soosivad kulutamist. Praegune sise- ja välisnõudluse taastumine suurendab ettevõtete optimismi, mis soodustab investeringuid. Esimest korda pandeemia algusest saati selgub euroala pankade laenu-tegevuse küsitlusest, et põhivarainvesteeringute rahastamine on ettevõtelaenu nõudluse suurendamisel oluline tegur.

Majandusaktiivsus peaks järgmise aasta esimeses kvartalis jõudma tagasi kriisieelse tasemeni. Samas on veel pikk tee käia, enne kui pandeemia tekitatud majanduskahju taandub. Töökohtade säilitamise võimalust kasutavate inimeste arv väheneb, aga on endiselt suur. Üldjoontes on töötajaid ikka veel 3,3 miljonit vähem, kui oli enne pandeemiat, eelkõige noorte ja väiksemate oskustega töötajate seas. Riigipoolne toetus on endiselt tähtis. Kaugeleulatuv ja koordineeritud eelarvepoliitika peaks ka edaspidi rahapoliitikat täiendama, et suurendada kindlustunnet ja aidata kulutustele õlg alla panna. Programmil „Next Generation EU“ on samuti kaalukas roll, sest see peaks aitama saavutada tugevama ja ühtlasema taastumise kogu euroalal.

Euroala inflatsioon oli juunis 1,9%. See kiireneb lähikuudel ilmselt veelgi ja aeglustub taas järgmisel aastal. Praeguse tõusu on suuresti põhjustanud kõrgemad energiahinnad ja baasiefekt, mis tulenevad naftahinna järsust langusest pandeemia alguses ning Saksamaa käibemaksumäära ajutise langetamise mõjust eelmisel

aastal. 2022. aasta alguseks peaks nende tegurite mõju taanduma, sest neid ei võeta aastapõhise inflatsiooni arvutamisel enam arvesse. Lähiajal pärsib majanduse märkimisväärne loidus alusinflatsioonile avalduvat survet. Suurem nõudlus ja ajutine kulusurve tarneahelas sunnib hindu mõningal määral tõstma. Samas viitab kesine palgakasv ja euro varasem kallinemine sellele, et hinnasurve jääb mõneks ajaks tõenäoliselt nõrgaks.

Et pandeemia negatiivne mõju inflatsioonile kaoks, kulub veel pisut aega. Kui majandus taastub ja seda toetavad EKP nõukogu rahapoliitilised otsused, peaks inflatsioon keskmise aja jooksul kiirenema, ehkki jääb allapoole EKP eesmärki. Kuigi pikemaajaliste inflatsiooniootuste näitajad on paranenud, jäävad nad EKP 2% eesmärgist veel teatud kaugusele.

EKP nõukogu hinnangul on majandusväljavaate riskid üldiselt tasakaalustatud. Majandusaktiivsus võib EKP ootused ületada, kui tarbijad kulutavad praegu eeldatust rohkem ja hakkavad pandeemia ajal kogutud sääste rohkem kasutama. Ka pandeemiaga seotud olukorra kiirem paranemine võib tuua kaasa ulatuslikuma laienemise, kui praegu prognoositakse. Kui aga pandeemia intensiivistub või tarnepuudujäägid osutuvad püsivamaks ja pärsivad tootmist, võib kasv jääda oodatust aeglasemaks.

Kasvu ja inflatsiooni taastumine sõltub endiselt soodsatest rahastamistingimustest. Turupõhised intressimäärad on alates juunikuise rahapoliitikakoosolekust alanenud. Rahastamistingimused püsivad suurema osa ettevõtete ja kodumajapidamiste jaoks soodsad.

Rahaloome hakkas euroalal 2021. aasta mais normaliseeruma ja kasvas aasta arvestuses 8,4%, mis kajastab raha- ja krediidivoogude aeglustumist koroonaviirusepandeemia leevenemisel. Ehkki ka kodumajapidamiste ja ettevõtete hoiuste kasvutempo normaliseerus, olid eurosüsteemi varaostud endiselt peamine rahaloomeallikas. Erasektorile väljastatud laenude kasv naasis pandeemiaeelse taseme juurde ja oli 2,7% aastas. Selle tingis ettevõtetele antavate laenude vähenemine. Lisaks püsisid ettevõtete ja kodumajapidamiste laenutingimused euroala pankade laenutegevuse küsitluse järgi 2021. aasta teises kvartalis üldjoontes muutumatud, samas kui ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuõudlus suurenes.

Pankade laenuintressid ettevõtetele ja kodumajapidamistele püsivad ajalooliselt madalal tasemel. 2021. aasta mais alanes mittefinantsettevõtetele antud pangalaenude koondintressimäär 1,46%le ning kodumajapidamistele antud laenude puhul oli see jäi see üldjoontes 1,32% tasemele. Tänu laenuvõtmisele pandeemia esimese laine ajal on ettevõtted endiselt hästi rahastatud. See selgitab osaliselt, miks ettevõtetele laenude andmine on aeglustunud. Seevastu kodumajapidamistele antakse mahukalt laene. Kõige hiljutisem euroala pankade laenutegevuse küsitlus näitab, et nii ettevõtete kui ka kodumajapidamiste laenutingimused on stabiliseerunud. Likviidsus püsib hea.

Samal ajal on omakapitali emiteerimise kulu ettevõtete jaoks endiselt suur. Paljud ettevõtted ja kodumajapidamised on võtnud rohkem laenu, et pandeemia üle elada.

Majandusolukorra võimalik halvenemine võib seega ohustada nende finantsseisundit, mis võib mõjutada ka pankade bilansside kvaliteeti. Endiselt tuleb vältida olukorda, kus bilansipinged ja karmistuvad rahastamistingimused hakkavad üksteist tugevasti mõjutama.

Seda silmas pidades oli EKP nõukogu juulikuisel rahapoliitika koosolekul tähelepanu keskmes kaks põhiteemat: esiteks eelkommunikatsiooni strateegilise läbivaatamise mõju EKP baasintressimääradele ning teiseks hinnang majandusele ja pandeemiast tulenevatele meetmetele.

EKP rahapoliitika strateegia hiljutise läbivaatamise käigus leppis EKP nõukogu kokku sümmeetrilises inflatsioonieesmärgis, milleks on 2% keskmise aja jooksul. EKP baasintressimäärad on olnud mõnda aega oma alampiiri lähedal ning inflatsiooni keskmise aja väljavaade on EKP seatud eesmärgist veel kaugel. Seda silmas pidades vaatas EKP nõukogu oma intressimääradega seotud eelkommunikatsiooni uuesti läbi, et rõhutada võetud kohustust säilitada inflatsioonieesmärgi saavutamist püsivalt toetav rahapoliitika kurss.

Selleks et toetada sümmeetrilise 2% inflatsioonieesmärgi saavutamist ja kooskõlas oma rahapoliitika strateegiaga eeldab EKP nõukogu, et EKP baasintressimäärad püsivad praegusel või sellest madalamal tasemel seni, kuni inflatsioonimäär on jõudnud aegsasti enne ettevaateperioodi lõppu ja ettevaateperioodi ülejäänud aja jooksul püsivalt 2%-ni ning alusinflatsiooni areng on nõukogu hinnangul piisav selleks, et inflatsioonimäär saaks keskmise aja jooksul 2% tasemel stabiliseeruda. See võib kaasa tuua üleminekuperioodi, mille jooksul on inflatsioonimäär seatud eesmärgist mõõdukalt kõrgem.

EKP nõukogu arvates on euroala majanduse taastumine kulgenud kavakohaselt, ent pandeemia heidab jätkuvalt varju, eriti kuna viiruse deltatüvi on üha suurem ebakindluse allikas. Inflatsioon on kiirenenud, ehkki see on eelduste kohaselt enamasti ajutine. Inflatsiooniväljavaade püsib keskmise aja jooksul tagasihoidlik.

Pandeemiaperioodil tuleb säilitada soodsad rahastamistingimused kõigile majandussektoritele. See on vajalik selleks, et praegune taastumine muutuks kestvaks laienemiseks ja korvaks pandeemia negatiivse mõju inflatsioonile. Seepärast, olles kinnitanud eurosüsteemi juunihinnangut rahastamistingimustele ja inflatsiooniväljavaadele, eeldab EKP nõukogu endiselt, et aasta esimeste kuudega võrreldes tehakse jooksva kvartali jooksul pandeemia majandusmõju ohjeldamise erakorralise varaostukava raames oste märgatavalt hoogsamas tempos.

EKP nõukogu kinnitas ka oma muid meetmeid, et toetada EKP hinnastabiilsuse hoidmise mandaati, nimelt EKP baasintressimäärade taset, eurosüsteemi oste varaostukava alusel, EKP nõukogu reinvesteeringispoliitikat ja pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone.

EKP nõukogu on valmis kõiki oma rahapoliitilisi instrumente vajadust mööda kohandama, et tagada keskmise aja jooksul inflatsiooni stabiliseerumine EKP 2% eesmärgi juures.

© Euroopa Keskpank, 2021

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Saksamaa
Telefon +49 69 1344 0
Koduleht www.ecb.europa.eu

Kõik õigused kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Käesolev ülevaade on valminud EKP juhatuse vastutusel. Tõlked koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide keskpankade poolt.

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 21. juuli 2021.

Mõistete selgitused on antud [EKP sõnastikus](#) (ainult inglise keeles).

ISSN 2363-3476 (elektroniline versioon)

ELi kataloogi nr QB-BP-21-105-ET-N